

Isten dicsőségének szolgálatában

Máté 5,13-16
Vízkereszt u. 1. vas.
Győr, 1953. jan. 11.

Vízkereszt ünnepén és az utána következő vasárnapokon az egyház Krisztus dicsőségének e világban való megjelenését akarja megmutatni a híveknek. Ennek a dicsőségnek megmutatása nem mindig Istennek, illetve az Ő Fiának öntevékenysége. Sokszor belevonja ebbe a munkába az embert is. Hogy mi az ember feladata Isten dicsőségének szolgálatában, erről beszél a mai szent lecke.

1. Be a világba! Ez Krisztus első parancsa a mai igében.

Két képet használ Krisztus a keresztyének szolgálatának szemléltetésére. A só és a világosság képét. Mind a só, mind a világító közszükségleti cikk. Mindkettőre elkerülhetetlenül szüksége van a világnak, mindkettőnek helye tehát a világban van.

Isten gyermekeinek a helye is e világban van. Nem remetebarlangokban, nem kolostorokban és zárdákban, nem e világtól elzárkózó közösségekben, hanem benne a lüktető, mindennapi életben. Nem könnyű Isten gyermekeinek megtanulni ezt a leckét. Több oldalról jövő hatás taszít minket e világtól, vagy legalábbis lazítani akarja vele való kapcsolatunkat. Az egyik az, hogy nincsen itt maradandó városunk, hanem a jövőt keressük (Zsid 13,14), a mi országunk a mennyekben van (Fil 3,20), e világban tehát csak átutazóban vagyunk. Nagy a kísértésünk arra, hogy csak annyi figyelmet szenteljünk neki, mint a vonatablakból látható suhanó tájnak: közönyösen szemléljük, vagy ki se nézzünk rá hanem egy könyvet olvasva beleringassuk magunkat egy egészen más világba, mint amilyen átszaladunk, sőt esetleg behunyt szemmel átszundikáljuk az egész utazási időt.

A másik, e világtól elkülönítő hatás abban jelentkezik, hogy e világban nemcsak átutazó jövevények és vándorok vagyunk, hanem üldözöttek is. E világ üldözi Isten gyermekeit. Mai szentleckénk előtt is arról beszél Jézus, hogy övéinek háborúságot kell szenvednie az igazságért, szidalmazni és háborgatni fogják őket és minden gonosz hazugságot fognak mondani ellenük Krisztusért. Az üldözöttek mindig megvan az a kísértése, hogy meneküljön. El szeretne tűnni a látóhatárról. Ezért bújnak az üldözött mozgalmak is mindig a föld alá. Üldözések idején az egyház is a föld alatt élte az életét.

A harmadik, a világtól elkülönítő hatás abban jelentkezik, hogy Isten igéje világosan megmutatja, hogy e világnak bűnbe sodró hatalma van. A világ tele van a test kívánságával, a szemek kívánságával és az élet kérdésével (I Ján 2,16). Érthető tehát, hogy Isten gyermekei óvakodnak ettől a világtól.

Mindezek Isten igéjéből igazolható igazságok, de aki ezeknek alapján el akar menekülni a világból, az félremagyarázza ezeket az igéket. Jézus a megdicsőülés hegyéről maga vezette le a világ völgyébe tanítványait (Máté 17,9), s nem engedte meg, hogy ott verjenek a hegyen örök tanyát. Főpapi imádságában pedig azért könyörgött, hogy övéi tudjanak úgy benne maradni a világban, hogy a gonosznak ne essenek prédájául. A tiszta búza és konkoly példázatban is a jó mag Isten országának fiai (Máté 13,38), akiket belevet e világ szántóföldjébe. Az Isten dicsőségének szolgálatában álló emberhez ezért szól így az első parancs: Be a világba!

2. Szolgálni a világnak! Ez Krisztus második parancsa a mai igében.

A só és a világosság nem önmagáért van. A só önmagában élvezhetetlen, a világosság önmagában, vagy - amint Jézus mondja - egyenesen véka alá rejtve, értelmetlen. Mindkettő a világért van, s a szolgálatban találja meg élete egyetlen értelmét és célját.

Így van Isten népével, az egyházzal is. Az egyház a világ szolgája. Természetesen nem abban az értelemben, hogy az egyház felett a világ parancsol, s az egyház a világ parancsainak végrehajtója, hanem abban az értelemben, hogy Isten az egyházat nem a világ felett való uralkodásra teremtette, hanem azért, hogy a világ javát, üdvét szolgálja. Nem a világ van tehát az egyházért, hanem az egyház a világért. Az egyháznak missziója van a világban, s ennek a misszióknak végzése az útja annak, hogy miképp menekedhet meg az egyház a világ bűnbe sodró hatalmából.

Miben áll ez a szolgálat?

A só az étel ízesítésére való. Nélküle a legfinomabban elkészített étel is élvezhetetlen. Csak beteg ember tudja magát rászáni az elfogyasztására, ha az orvos sótan ételt ír elő neki. Így kell a keresztyén embernek is

megízésítenie e világ ételét, hogy jókedvvel fogyassza, hogy szeressen élni. Az életkedvet ugyanis rendszerint emberek veszik el tőlünk, de emberek útján kapjuk vissza is. Ha gonosz, szívtelen emberekkel van dolgunk, úgy meg tud nehezedni a szívünk, hogy még az élettől is elmegy a kedvünk. Ha viszont kedves, örömet szerző emberekkel találkozunk, úgy fel tudunk vidulni, hogy azt érezzük: oly szép az élet, oly jó élni! Istennek is az ember vette el a kedvét a világtól, mikor az özönvíz előtt így szólt: „Bánom, hogy embert teremtettem” (I. Móz 6,6-7).

A világosságnak is van ilyen életvidító hatása. A sötétség a maga bizonytalanságával nyomasztó, a fény biztonságot és ezzel derűt áraszt maga körül.

Vajon olyan ember vagyok-e, ki szárnyat ad az életnek, vagy olyan, aki béklyót ver az élet lábára?

Hogyan kell végezni ezt a szolgálatot?

A só és világosság önzetlenül és hangtalanul szolgál. Mindkettő felemészti magát a szolgálatban, s egyik sem csinál lármát a vértanúságából. Csendben felolvad a só a megízésített ételben, s halkan sercegeve ég tovább a gyertya a tartóban.

Kiknek szól ez a szolgálat? Azoknak, akik a házban vannak. A legszűkebb környezetünknek, a családuknak, a munkatársainknak.

Van-e eredménye? Az a kisebbség, amiben Krisztus népe mindig él e világon, tud-e valamit elérni a világ hatalmas embertömegeiben? A sóból egy csipetnyi elég sok étel megízésítéséhez. A világosságból egy ellobbanó gyufaszál is elég ahhoz, hogy egy pillanatra megszünjék a sötétség, és tájékozódni tudjon az ember.

Mindez azonban e világ földi szolgálata még csak.

3. Isten népének üdvösségre vezérlő szolgálata is van e világban.

Erről szól Krisztus harmadik parancsa az igében: Megláttatni Isten dicsőségét!

Így szólt a szentlecke utolsó verse: „Úgy fényljék a ti világosságotok...mennyei Atyátokat.” Ez az ige látszólag ellentétben van a hegyi beszéd egyéb követeléseivel. Mikor Máté 6.-ban az alamizsnálkodásról szól, azt kívánja, hogy alamizsnánk titkon legyen. (Máté 6,4). Az imádkozó embert is a belső szobába küldi, hogy ne lássák az emberek (Máté 6,5-6). A böjtölő embert is arra szólítja fel, hogy ne kövesse azokat, akik komor nézéssel böjtölnek, hogy lássák az emberek, hogy ők böjtölnek (Máté 6,16-18). A mai szentleckében pedig azt kívánja, hogy lássák az emberek a mi jó cselekedeteinket. Az ellentétesnek látszó utasítások közötti különbségnek az az oka, hogy ellentétes lélek van a képmutatókban és a tanítványokban. A képmutatókban a hiúság lelke van, a tanítványokban a szolgálaté. Amazok maguknak akarnak propagandát csinálni ezért törekednek a nyilvánosságra, emezek Krisztusnak akarnak propagandát csinálni, ezért akarják, hogy lássák az emberek. Amazok a maguk dicsőségét szolgálják, emezek az Istenét. Isten népének az a vágya, hogy legyen feddhetetlen és tiszta, Istennek szeplőtlen gyermeke az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, akik között szeretnének fényleni, mint csillagok e világon, életnek beszédét tartván elébök (Fil 2,15-16). Az életnek beszéde a leghatalmasabb prédikáció. Csak azután az életem Istenről beszéljen és ne rólam. Nem titeket kell látni az embereknek, hanem a ti cselekedeteiteket. Nem a gyertyát, hanem a világosságot, nem az embert, hanem a mennyei Atyát. Van-e az életemnek vonzó ereje? Mondja-e, vagy gondolja-e legalább a másik ember, aki engem lát: Szeretnék lenni, mint ő? S meglátják-e, hogy életem titka egyedül az, hogy Krisztusban bocsánatot nyert gyermeke vagyok Istennek? Elmondhatom-e magamról, mint Pál Gal. 1,24-ben: „És dicsőíték bennem az Istent”?

Van ebben az igében komoly figyelmeztetés is azok felé, akik nem akarnak Isten dicsőségének szolgálatába állani. A megízetlenült keresztyénség sorsa a megromlott só sorsa: a kivettetés és megtaposás. A kép megértéséhez tudnunk kell, hogy a tiszta só nem romol ugyan meg, de az a só, amelyet Jézus korában a Holt-tengerből termeltek ki, még mindenféle mellékanyagot is tartalmazott, s így ki volt téve a megromlás veszélyének. Az így megromlott só még trágyának sem volt használható, kidobták az utcára. Josephus történetíró mondja el, hogy Heródes idejében egyszer nagy mennyiségű só romlott meg a raktárakban, Heródes a megromlott sót a templom pitvaraiban szóratta szét, ott postasták szét az emberek.

Milyen ez kivetésre ítélt, megízetlenült keresztyénség? Luther azt mondja: az, amelynek kiestek a fogai, nem tud harapni többé, amelynek elveszett az éle. Szóval az elvilágiasodott keresztyénség. Az elvilágiasodott keresztyénség már sem Istennek, sem e világnak nem jó. Vigyázz, hogy ide ne jussál! Ámen.